

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KOZLÓNYA

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek:
 helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve.
 Egész évre . . . 10 frt.
 Félévre . . . 5 „
 Negyedévre . . . 2 „ 60 kr.
 Egy hónapra . . . 1 „
 Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban, **Kutasi Istre nyomdájában**, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseknél, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj:
 öt hasábos peltisor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több ízben megjelent hirdetéseknek leengedése történik. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyitási költségek minden sora 20 kr. A hirdetéseknek valamint a nyitási költségeknek egyedül a kiadó iródnál van a felvétel. Az előfizetési és hirdetésmények a kiadóhivatalba, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztőség iródnál csak eszemébe.
 nagyjutozó Jóna-ház 1704. szám alatt

Ideje volt.

Budapest, szept. 26.

(?) Az angolról az az általános jellemző meghatározás, hogy gyanús jellemű kereskedő. A francziáról: udvarló, a spanyol: caballero; a német: tudós vagy szolga; az orosz: ezt már hagyjuk abba.
 Ezek között a jelképi meghatározások között a magyar faj, a magyar nemzet is megtalálhatja a magát. Nem brutális, nem sértő, — de mulatságos, kedélyes és a mi fő, temérdek igazsággal van tele.

Prókátor nemzet!

Századot átélő alapja van ennek a meghatározásnak. Nemcsak azt tette és teszi mai napság is, hogy a magyar nép középosztálya speciális előszereettel viseltetett s viseltetik a prókatori életpálya választásában; hanem tette azt is, hogy a nép maga is előszereettel perel, jussait nem hagyja az utolsó girhes malaczig.

A nép perlekedési szeretete s a honoratior elemek prókatorkodási vocatija, az időközben érvényben volt rendszerek s ügyvédtartások (?) mellett oda lyukadt ki az ország, hogy a középosztályi gyermekeit nem is képzelték másként felnevelhetőnek, mint-ha prókator faragnak belőle; hogy az ember nem is volt ember, hazafi, ha egy keserves diploma nem lógott a nyakában.

A milyen rátartósággal mutogatták régebbi időben a nemes levelet, ép oly mániárá vált újabb időben az ügyvédi oklevelek hajhászása, fitogtatása; hajhászása s anyagi érdekéből, mert a prókatorkodás in illo tempore zsiros kenyér volt; fitogtatása s oly családoknál, hol a fiatal tekintetes ur nem életmódjának, csak annak szerete meg az ügyvédi minőségét, hogy a közpályán az előmenetel biztosabb s gyorsabb legyen.

De az idők járása megváltozott. Az ügyvédi diploma nőtt Budapestten mint a fű; kivált még pár évvel ezelőtt. A nemzet reményteljes fiatal-sága feljött, — s kaszálta rendre Pesten a diplomát, otthon a hasznót vagy a dicsőséget. Ki kicsodás vala.

E közben az ügyvédek száma egyre és majdnem hatványozottan gyarapodott. Mesés mérvet értült a kevésbé jelentékeny vidéki városokban is. A perlekedők száma, dacára a nemzet elismert patvarkodási hajlamának, nem győztek arányt tartani. E mellett a régebbi, kiadó b pereknek, a modern társadalmi és életviszonyok, üzleti összeköttetések nyakukat szegték, s jöttek azok a modern szerek, melyek mellett sok szima kopik, de nem igen van látája. Jött aztán sok minden. Községi bírás-

kodás, bagatell ügy, sok minden. De a már rég feldiplomázott ügyvédek nem szoktak az újabb jövények, a sülldő-prókátorok kedvéért se a fübe harapni, se letenni az ügykódásról; az új nemzedék meg egyre nagyobb hévvel áhitott az oklevél után.

Mi az eredmény? Nem kell magyarázni. Tessék szétnézni ország-szerte; fővárosban, vidéken. Annyi az ügyvéd, hogy jóval túl tengi a nagy közönség jogvédelmi szükségletét. Egész halmaz tengődik a fővárosban, ki így, ki úgy, mint napdjias, mint isten tudja mi. — A provincián talán még jobb dolguk lehet.

És mindez, magától érthetőleg, kiszámíthatlan kárával az egykor oly roppant tekintélyű ügyvédi pálya s ügyvédi karnak.

Az egyének, — nem hibáztathatók. A rendszer volt hibás. Ezen segítni kellett. A kormány akar segítni rajta. Az új ügyvédi rendtartás nem sokára a törvényhozás elé kerül. Hatása áldásos lesz, az ügyvédi osztály erkölcsi és anyagi érdekeinek gyámolására. — Meg lesz áldásos hatása másfelől a társadalomban is, — a menyiben e honoratior osztályok egyik legemesebbikét visszaadja annak a méltó befolyásnak, közbizalomnak, mely méltó osztályrésze minden államban.

Ideje volt!

Az 1880-ik évi költségvetés.

Tegnap délelben a kereskedelmi miniszteriumban Tisza Kálmán miniszterelnök elnöke alatt minisztertanács tartott, melyben az összes miniszterek résztvettek és mely, a „Pester Correspondenz” értesítése szerint, az 1881. évi költségvetést végleg megállapította. A minisztertanácsban Tisza Lajos szegedi kir. biztos is részt vett rövid ideig.

A szalontai képviselő választás.

A szalontai kerületben az ellenzék Ercesey Sándor ottani ügyvéd körül csoportosul, a szabadelvű párt jelöltje Főnag László szolgabíró lesz.

A névmagyarosításról járó illeték.

A névmagyarosítás illeték leszállítása, esetleg eltörlése érdekében a belügyminiszterium, mint említettük, véleményezésre kérte föl a pénzügyminiszteriumot. A pénzügyminiszterium most már válaszolt s pedig úgy, hogy az 5 frtyi illetéket leszállítását ajánlhatja, végleges eltörlését nem.

A második iparügyi enquete.

A második iparügyi enquete a földm., ipar és kereskedelmi miniszterium kebelében (az állami iparüzés rendezése és az ipar fejlesztésének az állam részéről való támogatása tárgyában ma kedden d. e. 10 órákor kezdett vette.

Egy kis epizód

A „Debreczen” szombati számában „Egy kis epizód” cím alatt azt írja, hogy egy elő-

kelő hivatalnok, ki a központi bizottságnak is tagja egy nem választott képviselőnek kérvényét készítet, s azt — nem mellékelve az adóhátrányt kimutató adókönyvet, — beterveztette, és mint hivatalnok tett esküje ellen vétett, mert a fel folyamodó kérelmének hely adottot.

Ezen egy kis epizódban érdekelt főbb tisztviselő és egyszerű központi választmánytag kiléte föl tudakozódván azon kijelentést tettük, hogy az egy kis epizód roslakú kóhalmán, mert az ott meg nem nevezett olyan főbb tisztviselő és központi választmánytag nem létezik, ki azon — különben is ismeretlen felszólaló választónak főnyomodást írott volna és a választók közfé felvételét — hivatali esküje ellenére — eszközölte volna; s így azon cikk szerzője jobb tudomása ellenére kívánván rágalmazni ez által önmagát beleyezte meg.

Álcázatlanul tessék küzdeni, mert különben a küzdelem nevésséges s hitelre sehó sem talál.

A hadügyminiszter jövő évi költségvetése.

A hadügyminiszter jövő évi költségvetéséből, mint a „N. W. Tagblatt” értesül, 12 millióval követelt többet mint tavaly. A hadügyminiszter által követelt összeget azonban 6 millióra csökkentette a közös minisztertanács. Ebben a 6 millióban benne foglaltatnak a kaszárnyák építésére, a hadgyakorlatokra, a századosok lovasítására és a legénység élelmezésének javítására szükséges összegek. Az utóbbi másfél millió forintot rug. A hadügyminiszter nagy összeget követelt erődítésekre is, ez azonban visszautasították a magyar miniszterek, arra hivatkozva, hogy nagy költséggel (pl. Krakóban) megkezdett erődítéseket ismét abban hagyták.

A honvédség.

Budapest, szept. 25.

(=) A király megnézte a honvédek gyakorlatait.

Nagyjelentőségű minaret volt, mert nem csak annyit tett épp-on, hogy meg akarta látni azt, a mit magasabb állam katonai tényezők által is ellenőrizhet, elbiráthat: t. i. a csapatok ellátását, mozdulatait, fegyelmét stb. De annyit tett, hogy a király, a főhadúr közvetlenül megakart győződni arról, hogy a honvédség, az az alig 10 éves ifjú intézmény, melynek életképesége, erkölcsi és anyagi erejéről, jövőjéről oly sok kedvezőtlen mondatot az elbizott osztrak szellem, magasabb állam katonai egységek és a mely intézménynek oly temérdek ellenszenvvel, nehézséggel, megpróbáltatással kellett küzdenie, míg lassan-lassan az öt megillető helyet már-már elfoglalni képesítve lesz, — mondják, hogy a király megakart győződni róla, hogy az az ifjú intézmény mily öberedményt tud nyújtani tábori összehasonlásoknál kifejtési, s mily rendes biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a hozzája a nemzet által köthött reményeket valószínű is képes leend szükség esetén.

A király éppen lengyelországi körútjából tére vissza, és ott is, a közös hadseregbeli csapatok hadgyakorlatait tekintve meg, — kétségtelenül oly behatásokat vitt magával Czeglédre, melyek várokozását, és igényeit e honvédséggel szemközt csak fokozhaták.

Mindazáltal is nyugodtan néztünk elébe az elérendő eredményeknek.

A honvéd csapatok kiképzése ország-

szerte, általában és következetesen oly iránynyal és oly szellemben történik, mely csak is pillanattal, könnyen pótolható hiányokat hagyhat fent.

A honvéd csapatok kiképzésének főbb intézői átirák feladatok magasatos voltát, s érzik azt a felelősséget is, mely őket a közös hadseregbeli csapatok általános ismert kitűnő voltáiban szemben, az erők megfelelő legjobb kifejtésére kötelezi.

A honvédség kiképzését vezető magasabb katonai egységek, de fokozatosan lefele, a főbb és alantabb tisztek, a legutolsó káplárig, át vannak hatva attól az érzettől, hogy a magyar honvédségnek, a birodalmi hadi erő kebelében nagy jelentőségű hivatása van, s mert ezt érzik, ezen érzet hatása növeli bennök a fejlődés, az önképzés hazafias akaratát, és a köz szellemet.

A király meg van győződve, hogy a magyar honvédségben erkölcsi, szellemi erő, fizikai erő, lelkeség, hazafiaság, tróniránti feltétlen hűség — egyaránt és bőven megtalálható. Meg van győződve, hogy magyar honvéd, a békében a hazát és királyt forróan szerető polgári katonája, — és ha a mit az isten ne adjon, a harcra is felhangzik — rettenthetlen harcos, melyre király és haza bízton és nyugodtan számot tarthat!

A debreczeni honvédszázarak diadala.

Saját tudósítónktól.

Czegléd, szept. 26.

Becses lapja olvasóit, a honvédszázarak vitéz-egéért lekiesdni tudó debreczenieket bizonytal érdekelni fogja azon diadali mit a derék vitéz debreczeni százarak itt arattak.

A nevezetes eseményről a következőket írhatom.
 Az itteni gyakorlatok tegnap f. hó 25 én fejezték be délelőtt egy hadgyakorlat volt, azután az egész hadosztály táborba szállt, és megkezdődött a lövésverseny, melyre Ö Felsége a király 80 darab aranyat, József főherceg, Köburg Ö fensége és Henneberg tábornok ur arany órákat adományoztak, valamint a kerületi parancsnok urak is tiszteletdíjakat adtak. A legénység verseny dandárunk történt, a debreczeniek ezred a 23. dandárhoz tartozott.

A dandártól futott ezredenként 8 százár tehát 24 lovas, kitűzve volt 6 díj, ezen hat díjból az első négyet a debreczeni ezred nyerte meg, szét volt azon látvány, mikor a csoporthol kiváló előnyárgáltak a debreczeniek és közeledve a nyerő oszlophoz az egész közönség éltette a derék fiukat. — Valóságos sensztiót csinált ezen eredmény, hogy 6 díj közt 4-et egy ezred nyert, és általában volt az elismerés. — Az altisztek versenyénél a második díjat szintén a debreczeni ezred vette el, és így ezen ezred nemcsak a gyakorlatok alkalmával de a versenyeknél is ki nyerte az egy nevet.

A nyermények a következők voltak.
 150 Ö Felségtől adományozott 10 arany, a 2-ik egy ezred óra és 20 frt. a 3-ik egy ezred óra és 10 frt. a 4-ik 10 forint.

Vad örmester egy arany órát nyert. Leirhatatlan volt az öröm, mely az ezredben uralkodott.

A debreczeni osztály 28 án fog Debreczenbe a vasuton megérkezni.

Dulcigno előtt.

Még tegnap volt a hír, hogy Seymour altengernagy parancsot adott a hatóságoknak hogy készen tartsa magát az indulásra, s most már

ismét arról értesülend hogy Párisból érkezett sürgönyök következtében három nappal elhalasztották az egyesült hotta actiojának megkezdését.

Az albánok tömegesen vonultak Dulcignóba. A montenegróiak addig nem akarnak ütközni bocsátkozni, míg a török csapatok vissza nem vonulnak, melyek a kerület őrséget képezték és elhatározták, hogy gygyeres erővel fogják visszautasítani a montenegróiak erőszakos előnyomulását. A montenegróiak hajlandók megküzdeni az albánokkal, azonban vonakodnak harcolni rendes török csapatokkal.

A szultán Hatfeld német nagykövet előtt Dulcigno átadását illetőleg kijelentette, hogy ő szabad feljást enged az eseményeknek és Európára hárítja értek a felelősséget.
 Hatfeld gróf és Calice báró, Német-Ausztria-Magyarország képviselői bizalmasan azon fíradoznak, hogy még az utolsó órában a Dulcigno kérdés illetőleg, egyezséget hozhassanak létre.

Még ma is kétséges tehát, hogy mit fognak csinálni a montenegróiak és az egyesült hotta, de az majdom bizonyos, hogy a szultán és az albánok nem fognak engedni s hogy a flottának és a montenegróinak a rendes török csapatokkal is meg kell küzdeniök, ha el akarják foglalni Dulcignót. A helyzet szóval ez: Európa közös egyetértése annyira elmegeitette ezt a kérdést, hogy a megkezdett azon s a most rendelkezésre álló erővel nem lesz képs megoldani, pedig annak idejében, Európa beavatkozása nélkül, a montenegróiak egyedül is könnyű szerrel megszállhatják volna Dulcignót.

Méreg keverő asszonyok a törvény előtt.

Izsonyu bűnpert tárgyait e hó 28-kán a szombathelyi törvényszék, melynek tanácsstermő szorongásig megtöltötte a közönség. Egy csomó asszony állt a törvény előtt, vádolva mérgezési gyilkosságokkal és abban való bűnrészeséggel. E rendkívüli eset, mely annak idejében oly feltűnést keltett, a tárgyalás folyamában a megrendítő készletek egész halmaával járult a hallgató elé.

A vádlottak padján ütek a főbűnös özvegye Horváth Istváné, született Nagy Anna, más néven Lyukas Kati, továbbá Pepics Lajosné, Horváth Jánosné, Fekete Istváné és Blaskovics István szerdahelyi lakosok, kik részt vettek mérgezési gyilkosságokkal, részint abban való bűnrészeséggel voltak vádolva, míg Oskai Györgyné kis-pósi mérgezési gyilkossági kísérlet, Horváth Erzi és özv. Horváth Jánosné pedig mérgezési gyilkosság miatt állottak a törvényszék előtt.

A szörnyű bűntények vázlata, melyeket Nagy Anna egytől egyig beismert, a „Vasmezei Közlöny” szerint a következők: Pepics Lajosné, akkor még Horváth Józsefné öt év óta bűnös viszonyt folytatott szeretőjével, Pepics Lajossal, miert is mindenáron meg akart szabadulni férj től. Fokoztatta tehát Nagy Annát s 1 forint 50 kr adott neki, hogy azon mirenyt vásároljon, melylyel férjét meg akarta mérgezeni. A rozsbróti Nagy Anna utána is járt a mirenynek, de miután a közégi gyógyszerárban nem kapott, Berger Miksa rohonci orvoshoz ment s elpanaszolta hogy a patkányok majd fölvetik házában, e csellel utalványt kapott, melynek alapján lett is 100—150 gram mirenyt, s ennek felét átadta Pepics Lajosnak, a másik felét pedig megtartotta. Horváth Józsefné ezután, hogy egy békélessen, férjének, Horváth Józsefnek mérgezési mákos metéltjérehintette a mirenyt, mitől a nehány óra múlva elhalt.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája

A zenélő doboz.

(ANGOLBÓL.)
(Vége.)

Villámgyorsan szállta meg Dr. Estan agyát a gondolat, hogy e férfi és senki más lesz ama gyilkos ki után oly soká és hasztalan kutatott. Ama, Littlean asszony látogatni szokott idegen személylérisés is egészen ráillet az gyors elszánással kalapját feltéve az utcára sietett. De az idegen már eltűnt. Átkutatá a környéket minden irányban, de végre lekeltet mondani a kísérletét, a keresettel találkozhatni; ez kétségtelen megugrott és biztonságba helyezte magát.

Legközelebbi este, midőn Dr. Estan ismét nyitott ablaka mellett ült és bosszankodott, hogy az oly régóta keresett legalább egy időre tőle megmenekült, csodálkozására s kelemes meglepetésére ismét megjelent ama idegen az utca tulsó oldalán. Dr. Estan annyira meglepetett általa, hogy első pillanatban nem tudta, mitévő legyen. Mésze lehetett az idegent minden bizonyíték nélkül elfogni és ama borzasztó vétek elkövetésével vádolni. Kis diplomatiával kellett énie. „Ligekezzen kell” — mondá magában, — ismeretséget kötni vele, akkor majd hirtelen fogom egy kérdésimmel megvárani. Ez fog czélhoz vezetni, a titkos rendőrök is hasonlóképp járnak el, a mint hallám.

Alig gondolt erre, midőn már annak kiviteléhez fogott; szivarra gyujtva, háza előtt

kezdet fel s le sétálni. Csodálatosan az idegen is azt tévé az utca tulsó oldalán; ő is szivarozott és nem látszék a sétálásba belefáradni.

„Oh”, gondolt Dr. Estan, „ő ürügyet keres velem beszélhetni. Segítsünk szegény fejének, kezembe játszsa magát.”

Az idegen most egyenesen vágott az utcán át Dr. Estan felé, kalapot emeit és mondá:
 „Bocsánatot kérek, uram; nem mondhatná ön meg, mennyi lakbért kívánnak e szomszéd lakásért.”

A ház, mely mellett Dr. Estan állt, csakugyan kiadó volt, amint azt a kapura függesztett cédula is mutatta:
 „Ugyhiszem, 60 font sterlinget.”
 „Megmondhatná még talán azt is, hogy hány szobából áll, és mily nagyságúak azok?”
 Dr. Estan el volt ragadtatva. E férfi egészen kezeibe adá magát. Mialatt nyugalmat megtartani igyekezett, viszoná:
 „Nyolcz szobából, melyek magasak és világosak. A ház egészeu oly terv szerint épült, mint az enyém és ha tehát fogalmat akar magának annak nagysága és berendezéséről szeretni, úgy beléphet hozzám.”

Az idegen látszólag nagyon örvendett e meghívásnak. Meghajtá magát és mondá:
 „Ön igen udvarias, uram; ha nincs terhére, úgy köszönettel fogadom ajánlatát. Hamar öhajtamam magam e határon, mert e lak felvése igen tetszik nekem.”

Dr. Estan felvezette az idegent a lépcsőkön és az egész házban keresztűl ment vele, de ekkor elérkezettnek látta az időt nagy „müfogása” keresztűl vitelére és nem minden aggály nélkül fogott tervéhez, hogy t. i. a gyilkost meglepettetés általi vallomásra bírja.

Azon terembe vezeté, hol a zenélő doboz volt. Alig léptek be, az idegen tekintete rögtön arra irányult. Dr. Estan jól észrevehé azt is egész közönyösen mondá:
 „Önök úgy látszik, feltűntek e zenélő doboz szerényének faragványai?”

„Mindzen bizonytal”, viszoná az idegen, „nagyon értékes doboznak kell lennie.”
 „Igen, és ehhez még igen csodálatos története is van”, viszoná Dr. Estan, mialatt élesen ránczolt látogatójára és minden szót kemény hangnyomattal ejtett ki. „Tudja ön, uram, hogy az egy nő tulajdona volt ki, — meggyilkoltatt?”

Az idegen észrevehetőleg összeresztent.
 „Meggyilkoltott?” kiáltá. „Csak nem akarja mondani, — hogyan — ha —”
 Annyira zavart lett, hogy nem szólhatott tovább.

A válságos perc itt volt; Dr. Estan most már legkevésbé sem kételkedett abban, hogy a bűnös előtte áll és most csak addig kellett ütnie a vasat, míg forró. Gyorsan lépett egy szekrényhez, és kivetve az ékszeret.
 „Itt ezen ékszeret”, — kiáltá hangosan, mialatt az órá t gyűrűt és a medallion tartá az idegen szemé elé, „ezek is a meggyilkoltól származnak.”

„Valóban”, mondá az idegen, miközben helyéről fel emelkedett. „Nos, tehát uram, ön foglyom.”
 „Mit mond ön?” kiáltá Dr. Estan, mialatt egészen meglepetve hátrált.
 „Hogy saját állítására, mely szerint Littlean asszonyt meggyilkolta, foglyommá teszem. Az elrabolt tárgyak az ön birtokában vannak és semmi kétség többé, hogy ön követte el a szörnyű tettet.”

„Tudja ön mivel beszél?” mondá Dr. Estan dühösen.

„Tudom, Dr. Estan. Mindig gyanakodtam önére, mióta önkényt jelentekett tsnunak a törvényszéknek. Finom ügyvédi műfogással élt, az áll; ezáltal minden gyanut elakert magáról hártani, ha történetesen mégis látta volna valaki ama éjelt a bank terén.”

„Mi az ördögöt fecseg ön?”
 „Hogy mint a szegény Littlean gyilkosát elfogtam. Birtokában vannak az elrabolt tárgyak — mindig gondoltam, hogy önnél lesznek azok találatok!”

Dr. Estan meglepetésében nem is szólhatott; visszarogyott karszékebe és még meg sem kisérlé az idegent visszatartóztatni, midőn az fejét kidugta az ablakon és hangosan kiáltott „rendőrséggért.”

Türelemmel adá meg magát sorsának és nyugodtan várt a következményekre. Nagy embertömeg gyülekezett hamar háza elé és kevés idő múlva a törvény óre is belépett a szobába.

„Mi történt?” kérdé. Az idegen elmondá a szükséges felvilágosításokat és Dr. Estan biztos fedezet mellett a kapitánysághoz kísértetett.

A kapitánysághoz érkezve, az idegen ismét állításait és Dr. Estan csak most tudta meg, hogy önkényes rendűgyökkel volt dolga, ki különösen titkos gyilkosságok után kutatott — Ez az előtt a bankterem lekött és midazton dállamokra emelkedett, melyek a zenélő doboz so ha játszott; mindig meg volt győződve felőle, hogy valahol ismét meghallja a doboz játékát és ez csakugyan meg is történt. Midőn most értesült, hogy Dr. Estan ugyanazon házban lakik, hol a Doboz játszott,

A második büntény ez: Nagy Anna Bónya Katalin felszólítására ípját, Horváth Mártont ápolta, de miután megsokalta szenvedését, (egy állítást a nő) s a vanyulevesébe mire nyitott tette megölte. Ezután az öreg Horváth Jánosé hozzájárulásával Horváth Erzsébetnek beteges 7 éves fiát, Jánost, szintén mire nyitott megölte; hogy siettesse a gonosz asszonyok a szegény nő halálát, tojást sütöttek és abba mirenyt keverve adták át a gyermeknek, a ki ugyan kiábrándult, de másnap belehalt.

Beismeri tovább Nagy Anna, hogy Benze Katalin felszólította miszerint izsakos és veszekedő férjétől szabadítsa meg, ennek fejében örökös ellátást ígért, csak hogy Blaskovics Istvánval akadálytalanul folytathassa szerelmi viszonyát. Miután Blaskovics István buzdította a mérgezésre, Nagy Anna Benze Katalinhoz ment lakni, hol azzal kezdte mesterkedését, hogy a férjtel Fekete Istvánval, viszonyt szőtt, először fekete kávéval, majd borral, azután tojással tett kísérletet Fekete István megmérgezésére, de a mérég mindannyiszor hatástalan maradt, utóljára 5 pogácsát sütött s abból az éjjel után 1 órakor főzött betért szerencsétlen férj kettőt megevett, ez megölte a keresett hatást, a halál néhány napra bekövetkezett.

Ezenkívül még több mérgezési bűnterhelé s szörnyű gyilkos asszony lelket. A törvényszék Nagy Anna (Lyukas Kati) élethossziglani fegyházzal, Horváth Józsefnek és Fekete Istváné 10-10 évi fegyházzal büntetettnek, Oskó Györgyné 8 hónapi vizsgálati fogságra büntetésül tudatik be, a többi vádlottak a vád alól felmentettek.

A kir. ügyész és az elítéltek fellebbeztek.

Napi hírek.

Azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetéseik a jelen évnyevében azaz szeptember hó végével lejárt, valamint azokat, kik lapunkra előfizetni óhajtanak, a közelgő új évnyevre tisztelttel figyelmeztetjük.

Lapunk előfizetési ára:
 Október hóra 1 frt o. é.
 Október-december 1. évra 2 frt 50 kr.
 Előfizetheti helyben Kutasi Imre könyvnyomdájában. — továbbá Telegdy K. Lajos és ifj. Csathy Károly könyvkereskedésében s vidéken a postautalvánnyal minden postahivatalnál.

A „Debreczeni Ellenőr” kiadóhivatala.

Sz. kir. Debreczen városának a helybeli földmívelés iskolában levő két alapítványi helye árszedésben lévén, ezen alapítványi helyre magokat felvételti óhajtok felhívának, hogy felszerelt kérvényüket a városi tanács-hoz f. év október 4. napjáig adják be. Felvételi feltételek 16. éven feleli kor, egészséges, s elég erős test alkati, irni olvasni s számolni tudás. Kelt Debreczenben 1880. szeptemb. 27. napján. A városi tanács.

A holnapi színi előadásra figyelmeztetjük a közönséget. Két új darab kerül színre. „Az oroszán ébredése” című operett, és a „Szikra” Ez utóbbiban Hunyadi Margit de különösen Lányi Ilka oly jelesül játszik, hogy e darabot névradon a nyár folyamán háromszor kellett közkívánatra előadni.

Mi lesz a n-vári színpadon? Arad városi színi bizottsága megkereste a nagyvárosi színi bizottságot, hogy a két város együtt tartson fel egy színtársulatot. A tárgyalásokra Aradról Tiszti Lajos, Justitioris és Hész Sándor urak Nagyváradra utaztak.

A nagyméltóságú m. kir. földmívelés, ipar és kereskedelmi miniszternek 1880. szept. 1-én 25173. számú intézkedése értelmében, a folyó évi augusztus hó 12-én 22216. szám alatt kelt intézkedésben elősorolt bejelentő állomásokon kívül Horváth Szilárd és ezektől származó nyers-termények a zákaui és barcsi belépti állomásokon az ottani szemléző bizottságok közbejövetele mellett szintén behozhatók. Mivel az érdekeltek tájékoztatásul értesítették. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara.

Szörnyet halt. A „Bika” építésénél egyik szerencsétlenség a másikat éri. Ma reggel a magasból 500 téglával terhelte állvány zuhant le s az épen az aiet elhaladó egyik munkás öreg asszonyt maga alá temette. A szegény asszony szálalt szörnyet halt. — Holtteste a kórházba szállítottatott.

Négy fegyenc szökési kísérletet tett a városához alatti börtönök egyikében. Már 15 téglát szedtek ki de azontul az őriai köveket nem igen tudták mozgatni kis bieszkájukkal. Az éjjeli 11 óra felé veték észre szándékukat. A fegyenczek egyike 15. évre ítélt rablógó Mikor kérdőre vonattak az egyik azzal megettőzött, hogy „mondam én hogy nem lehet innen kiszökni, mert Dobos Gábor is ide volt elzárva s annak még csak észbe sem jutott erről a helyről menekülni, mert tudta, hogy nem olyan fala van ennek az épületnek.”

A felsült szüretelők. Ma egy ifju ember arra kerte lapunk egyik munkatársát, hogy az tenné az újságba, hogy neki meg-

egy barátjának egy szüretelő melyre meg lettek hívva, éhesen kellett hazamenni, mert az nyíl mellett nem kaptak helyet. Az esetet nyilvánosságra hoztuk, az ifju ur jól lakhatik vele.

A Leopard. A vásár alatt itt időző állatsereglet tulajdonos egy Leopardja az éjjel megdöglött. Gyönyörű szép bőrt a főkapitány ur vásárolta meg.

Ügyvédjelöltek érkezése. Az új ügyvédi rendtartásra vonatkozó javaslat nem csak az ügyvédek, de az egész közönség élénk napi vitaközvetésének tárgyát képezvén, különösen és legközelebből a leendő ügyvédek vagy is az ügyvédjelöltek és joggyakorlókokat érdekli; minőfgyva tisztelttel felkerjük a debreczeni ügyvédi kamara területén bejegyzett helybeli és vidéki ügyvédjelöltek joggyakorlók urakat hogy a javaslatlat szemben teendők megbeszélésé végett f. évi október hó 3-án vasárnap d. u. 5 órakor a kamarai elnök ur által e célra átengedett helybeli ügyvédi kamarai tanácssteremben minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjének.”

Debreczen 1880. szept. 28. Dr. Sik János, Vári Antal ügyvédjelöltek.

Az első hó. A napokban nagy ritkaság gyanánt jelentettek a lapok, hogy Stájerország több vidékén már hó jelentkezett. Ebből a ritkaságból része volt a fővárosnak is. Vasárnap délutáni 5 órakor néhány percig havazott; a helyek rendkívül finomak és szelvényesek voltak, úgy hogy aig lehetett észrevenni hullásukat. Emelte a természeti tünemény szokatlanságát a szép derült, bár hűvös idő. Egész nap csipős és heves szél fújt s a levegő hőmérséke annyira leszállott, hogy a tél fagyos lehelletét vélték érezni. E ténnyől is sokan a tél enyhe voltára következtettek.

Örült gyilkos. A „Pápai Lapok”-ban a következő rémes esetet olvassuk: Molnár Péter 71 éves rógrádi lakos f. hó 23-án d. u. 1 órakor bőségesen alvó kis unokáját megölte. Molnár a ki elmebeteg, felhasználta az időt, midőn a csecsemővel magánosan volt a szobában s egy községes asztalt kést a feléves kisdud fejébe szurt. Erre a véres késsel kezében az udvarra rohant, a gyermek síkoltására előrohant szülő fölé kiáltott: „Meg vagyok mentve üdvözülni fogok.” Az öreg abban a megrögzött ideában szenvedett, hogy vagy neki, vagy unokájának kell meghalnia, mert különben az örök üdvösség tőle teljesen el lesz vonva. A gyilkos elfogatott s a vizsgálóból fog kiderülni, vajjon örült-e valóban.

A debreczeni ügyvédi kamara területén megjelent hírlapok szerkesztői és közlemény szíves át-célere kérjük.

Göthe szobái. A német írók a szerzői jog megvitatása tárgyában jeleleg Göthe hajdani lakóhelyén gyűlőven össze, Göthe unokája megengedte, hogy az írók három órán át megnézhessék Göthe egykori lakóházát. E helyiségek nemcsak egyszerűek, hanem sok tekintetben szegényesek s mégis megragadják a szemlélőt. A butorokat többnyire egyszerű festék fűdi, az ágy például puszta fehér fából készült s e mellett a legnagyobb tisztaság uralkodik. A szobák kicsinyek, alacsonyak s zöld színűek, kilátással a kertre, melyet szintén változatlanul hagyott az idő. Az ugynevezett családi szobák azonban, valamint azok a termek, melyekben Göthe gyűjteményei vannak, a legszebbeknek vannak berendezve.

Aalberg Ida k. a. utolsó vendéglátója. Kolozsváron a „Lowoodi árvá”-ben volt. Ez alkalommal az egyetemi ifjuság finn- és nemzeti színi szalagokkal díszított babékoszort adott a művésznőnek. Az átadást — mint a „Kelet” írja — finn nyelvű szövekket előzte meg.

Egy indiánfőnök halála. Amerikai lapok Ouraynak halálát jelentik, ki egy toloradi indiánus telep főnöke volt. Az indiánus főnökök közül talán egy sem bírt oly hatalommal, mint Ouray. Ötven évvel történetét ezeltől, hogy Ouray magát és népet Mexico névleges uralmá alól is felszabadította. — A washingtoni kormánytól többször jött össze-ütközésbe, de néha segélyt igénybe vett, t. i. midőn 12 éves fiát elarólták. A hajban „a fehérek böles atyjához” fordult Washingtonban, azonban noha ez segített fia holletének keresésében, haszntalan volt a nyomozás. Ouray belátva a civilizáltól elonyelt házakat építettett, noha a törzs nagyobb része nem akarta az ői szokástól eltérni, elvádorolt a rengetegekbe. Miután a kormánytól egy szép hintót kapott ajándékba, egy pár lovat vett s úgy járt mint egy gentleman. Többször járt el „országja jölte” felől Washingtonba tanácskozni. Ouray halála miatt kormány köreiben nagy izgatottság uralg, mely előlője a valószínűleg bekövetkezendő zavaroknak.

A kherónai csatatéren ásatások történnék, melyek eredménye nagy szenzációzt kélt. A thebai felavatott csapatból, mely az utolsó ifjuig esett el Macedonai Fülöp ellenében, eddig 215 csontvázat találtak meg és pedig, közzönet az aynagos földnek, meglehetősen konzervált állapotban. Némelyek a karou s térden nagy csontgombokat viselnek; azt

hiszik, hogy ezek tisztai jelvények. E siroktól féltörányi tárolva van a tumulus, mely a maczedoniai harcosok csontjait rejti magába.

Színház.

— Kisasszony feleségem. —
 Az új saison első operette előadása „Kisasszony feleségem” című kedves zenéjű operette volt.
 Ez estén két új tag mutatta be magát Csata és Csata. Az új tagok, melyek a Csata és Csata néven a közönségnek teli vendégszerelésének idejéből. Akkor megnyerte a közönség tetszését a mely ma szintén előismeréssel volt Marjolainéje iránt, s egy pár dalát élénke n megtapsolta.
 Csata erős megnyerő bariton hanggal rendelkezik, a mit ügyesen kezel s ha merev játéka nem zavarna előadását, egy teljes sikert arathatna. Beszédmodora, kifejtése sem elég jóma a maihoz hasonló szerepekhez; azt hisszük, hogy ennyi könyedséget nem igénylő szerepben sokkal inkább megfogja nyerni a közönség rokonszenvét.

A többi szereplők a régiek voltak s Bérczit kivéve, ki igen szépen énekel, egy cseppet sem túlzott kevesebbet mint e darab ezeltől előadásán.
 Felső szerkesztő: Kutasi Imre.
 Főszerkesztő: Vártosi Arnold.

Nyilttér.

Deutsch Albert urnak.

Életemben ez az első eset, hogy nyilttér szobák bocsátkozom, mint ezen polemia, a „Nagy sorátörök” úrral, hogy tegnap cikere felelek, arra egyedül azon vád indit, hogy szerződésem szerinte, a kinstárral nincs, győződjön meg róla személyesen, megmutatom. Sorai többi tartalmára csak annyit jegyzek meg, hogy ebugatás, számárulás nem hallatszék mennyországba.

Adjon az Isten neki 7 éves betegséget, mint nekem volt, majd meglássuk akkor mennyire halad, engem ösmer a közönség elfogulatlan része 15 év óta, őt most tanujja megismerni, ha ugyan akad olyan ember, a ki, saját kárával megakérja megismerni.
 Huszár Károly.
 *) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Minden eddigi világtárlaton és orsz. kiállításon.

A legnagyobb díjakkal kitüntetve.

Az első magyar gép- és tüztöztör-gyár, harang- és ércöntőde.

VALSER FERENCZ

Budapest, Rottenbiller-utca 66.

ajánlja gyárának korunk igényeinek megfelelően berendezett vízművi osztályát az árvízmentesítő társulatok, a megyei és városi közhatóságok és a gazdaközönség b. figyelmébe.

A szivattyú gyár készíti:

árvízmentesítő, körfutó, bányaszivattyukat, házi és gazdasági kutakat, vállalkozik gyapjamosodák, vízvezeték, gőz- és zuhanyfürdők berendezésére és minden vízművi munkálatokra. A gyár készítményeiért teljes jótállást vállal. Kiváantra költségvetések és képes ár-lapok díjmentesen bocsátatnak rendelkezésre.

Az általános bazárban
 Debreczen nagy-várad-utca, Miskolc-ly-ház
 rendes áron alól kaphatók.

A tömegesen készpénzért vásárolt és alkalmi vásárlások által szerzett következő tárgyak:

Arany és ezüstművek, órák, tajtllpák, divatos férfi- női- és gyermek-öltönyök, kabatok, bundák, csizmák, cipők, különféle kez-miőrük, varrógépek, kendők, férfi, és női ingek, szőnyegek, könyvek mely utóbbiakból szolgálaton mintául a következők:

Carién. A sziget rózsája. 2 kót. 60 kr.
 Chaterton. A tuileriák leguj. titkai 1 kót. 50 kr.
 Casazár. Dante új élete. 1 kót. 30 kr.
 Beszélei. 1 kót. 35 kr.
 Cervantes. A bőkezű szerető. 1 kót. 30 kr.
 Csepely. Egy vörös kalap, mely megázott 2 kót. 50 kr.
 Cherbuz. Egy becsületes asszony története 2 kót. 80 kr.
 Cooper. Az utolsó Mohikán 2 kót. 1.— frt.
 Cavagnac. Natálie 1 kót. 50 kr.
 Dash. A véres Marquisné 2 kót. 80 kr.
 Ainsvokt. Aus dem Leben einer Leichten Person 1 b. 50 kr.
 Alquist. Drei Frauen in Smaland 1 b. 30 kr.
 Alvensleben. Don Juans erste und letzte Liebe 2 b. 80 kr.
 Der Zigeunerönging 3 b. 1. frt.
 Fürst Lobkowitz 3 b. 1. frt.
 Die Gefährlichen 3 b. 1. frt.
 Alby. Die Gefangenschaft 2 b. 40 kr.
 Am hofe von Rom 2 b. 80 kr.
 Astole. Der unhe kannte Geliebte 1 b. 20 kr.
 Andersen. Der Improvisator 1 b. 20 kr.

Videki megrendelések kézpénz beküldése vagy utánvét mellett a legpontosabban teljesítetnek.

Több kiállításnál kitüntetett

Asztalos és kárpitos butorok

több száz szoba berendezésére
 a legolcsóbb ár mellett és csakis solid és megbízható készítményi, nagy készlethez kaphatók

Steinbach Sándor
 kárpitos és butor-készítő

Budapest. Ferencz-lőszter 6. sz. a lánczhid áttellenében
 Kiháztási berendezéseknél különös tekintetbe vétel.
 Az újonnan mérsékelt ár-jegezek ingyen.

Több kiállításnál kitüntetett

ZÁDOR LAJOS
 selyem-, divat- és kézműárú kereskedése.
 Debreczen, főpiacz, városház épület.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom a közelgő őszi és téli idényre, a legújabb szabás szerinti készített mindennemű

KÉSZ NŐI FELÖLTŐIMET

u. m. Jacquettek, Mantillok, esőköpeny, Pelerinek stb., melyeket dúsvalasztékban a legelső párizsi, berlini és bécsi műhelyekből szerzem be; s midőn ezen új vállalatomat a n. é. közönség kegyes pártfogásába ajánlanám, egyszersmind tisztelttel tudatom, hogy raktáram az eddigi árúczikkkel is: u. m. selyem és gyapjú ruhakelmék, kendők, szőnyegek, csipkétárgyak, szalagok, derekfűzők, (mieder) téli alsószojnyák stb. dusan fel van szerelve.

(339) 2-2

Mária-celli GYOMOR-CSEPPEK,
 Jéles hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmái ellen,

és felmulthatatlan az étvágyhiány, gyomor-egyensúly, rossz szaga lehellet, szék, savanyú felbőgés, köhögés, gyomorhurut, egy morogás, hűgypóképítés, túlságos nyakaképződés, sárgaság, undor és hányás, főtájás (ha az a gyomor-ból ered), gyomorgörcs, szélesorulás, a gyomornak túlterheltsége étel és ital által, gillista-, lép- és máj-betegség, aranyeres bántalmak ellen.

Egy üvegcse ára használat utasítással együtt 35 kr.

Kapható Debreczenben Dr. Rotzschnek Emil és Göll Nándor urak gyógyszerárúháiban, valamint az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszerárúháiban és kereskedésében. Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben **Brady Károly,** az „Órangyalok” címűt gyógyszerárúháiban Kremzierben, Morvaországban.

LEITNER H. BÉCSBŐL.

Ajánlja a jelen vásár alatt a legújabb divat szerinti nagyválasztékú

ŐSZI és TÉLI

női (confection) ruha készletét, u. m. felöltőit, paletóit, köpenyeit, utazó- és esőköpenyeit. Különösen pedig a legjobb

CAGLIOSTRO-
 (egész ruha) és

TRICO-TOILETTEIT
 arany himzessel a legutányosabb áron.

Az áruhely a vásártéren saját épületében létezik.

Előzse
 helyben hához
 Egész Főlévő Egy h
 Előzetes h
 Kutasi Imre
 Telegdy K. Lajos
 könyvkereskedés

Debreczen
 (—) Nincse száma, a mem-ránk az ellenzék Magasan fitogiket s ugyan a mi szemünkre. Felülletes emtak gondolkozni, nek össze oly kizmust az elvhi kacsabb, az a levnekik. A ki be mint a struczma se balra ne lás elvhűség példány. Az ilyen elvhat el a világo Kossuth azt exigitantiá tudom oldali barátaink az igazi nemzetlanság, a merev nekesült felfordulársviz, új eszmék m ények kény, „elvhű” szélsőül pipáni a kádber s várja, míg a világ ő hozza. Könyvi neknekre. Tehetik, nikai programmjo közönség! De bfiaknak, kik tevemni hazájok sban, azoknak, kország java, min kell am lépni abt. Akkor aztán nyelemben pipáz fitársak azt kiáltjtádatókat elveitel politikai hitvallás. Es magok mpet s a népszertés röké lesznek. Pedig az a s egyik perczben er pillanatban már tünik ki, hogy szása vajmi tures. Jaj annak, aáradata bizza. nyei vannak ama szín armar, kett annak földlde ből, erőszakot ten győződésén, látni követni a helytele szerit, mert csak íláján az „elvhűség”. De a ki köve a ki rátért a helygáda elvét, megvavallását!

Nincs ennél k is egygyűbb szen. A józan ész r. Nem elvszilár látolt értelem vagvalaki látja, hogy változtak s ő me maradni és inkább

A „Debreczeni A KÖNYV
 — Elita: Alph
 „Brrr... milyedőn kilépett az utcájába gallérját, kezét hajja s azután meglő. Valóban, nagy krosok utcáin nem lát tetőin foszlányokra sz az ajtókon, alakokomlik a lakások. A kocstomego szintén nagyb osztatásához. A hosszu partján azonban, ohol napkeletkor felőlősen állja meg a helyé. Emberünk azonba a Szajna partját, akár meg hivatálába. Ped hatna, de mikor a Sz rázszaal van rá. S az időben a flaneur-ök nem alkalmatlanok! kozik egy asszonyval